

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič do Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

KOČLJIV POLOŽAJ V MANDŽURIJI

Pariška pogajanja še niso rodila nobenega uspeha — Odklonjen japonski ultimat — Japonski očitki proti Rusiji

Pariz, 18. novembra. AA. Svet Društva narodov je imel včeraj tajno sejo brez japonskega in kitajskega delegata. Namen te seje je bil primerjati razna stališča in priti do pozitivnih predlogov, ki ne bi izkvali odpora pri prizadetih delegatih.

Pariz, 18. novembra. AA. Po včerajšnjih informativnih razgovorih med člani Sveta Društva narodov se mandžursko vprašanje ni preveč približalo rešitvi. Kitajski in japonski delegati se razgovorov niso udeležili.

Po seji so objavili komunikacije, ki pravi, da se bodo razgovori danes nadaljevali. Medtem se vrše med Briandom, sir Johnom Simonom, Dawesom, japonskimi in kitajskimi delegati neprestana pagajanja. Dawes zahteva od japonskega delegata Jožzave, naj bolj natančno precizira japonske zahteve.

Ker se vedno upajo, da pride med Japonci in Kitajci do sporazuma, niso doleteli dneva prihodnje javne seje sveta Društva narodov.

Pariz, 18. novembra. AA. Svet DN bo imel danes še eno tajno sejo, ker so včeraj ugotovili, da obstoje v stališčih prizadetih delegatov velika nasprotja, ki so v glavnem posledica maksimalnih zahtev obeh strani. Člani sveta DN bodo skušali ugotoviti skupne točke ter zahtev in dobiti od obeh strani čim preciznejša poročila.

Zato bo imel svet DN javno sejo šele tedaj, kadar se bodo stališča nasprotnih strani zadostno zblížala.

Nevarnost novih spopadov

Mukden, 18. novembra. Iz glavnega stana Japoncev poročajo, da je general Ma odklonil japonski ultimat, ki je zahteval umaknitev kitajskih čet iz področja severno od vzhodno-kitajske železnice do 26. novembra. General Ma je izjavil novinarjem, da bo na izpraznitev tega ozemlja pristal samo tedaj, ako se bodo prej umaknile japonske čete. Poleg tega mora imeti južno od vzhodno-kitajske železnice svoje čete, da uniči tamšnje roparske tolpe. Končno je zahteval general Ma, da se četa njegovega konkurenta generala Čanghajhenga, ki jih podpirajo Japonci, prepove uporaba železniške proge. Od japonske strani se vsi ti pogoji označujejo kot absolutno nesprejemljivi.

Tokio, 18. novembra. Vojni minister Minami je na seji ministrskega sveta poročal o položaju v Mandžuriji, ki ga je opisal zelo pesimistično. Po njegovem opisu je kitajski vrhovni poveljnik general Ma koncentriral približno 25.000 mož in dobiva še vedno ojačanja. Desno krilo japonskih postojank ob reki Noni je močno ogroženo. Vrhovni poveljnik japonske zasedbene vojske je zaradi tega dobil pooblastilo, da postopa po lastnem preudarku.

Borba za mandžurski prestol

Peking, 18. novembra. Bratranec bivšega cesarja Puya, princ Koung, je izjavil v razgovoru z novinarji, da hoče sodelovati z bivšim cesarjem ter prevzeti ministrsko predsedstvo v novem mandžurskem cesarstvu. Iz najbližje okolice Puya pa se doznava, da ima princ Koung ambicijo, da postane sam mandžurski cesar, ker Puyi očitno noče zapustiti svojega dosedanjega zasebnega življenja.

Mukden, 18. novembra. Princ Koung, bratranec bivšega kitajskega cesarja Puya, ki biva v njim v palači pete soproge pokojnega mandžurskega guvernerja Čangsolina, očeta generala Čangsueliana, je imel razgovor z zastopnikom »International News Service«, kateremu je med drugim izjavil, da je njegova edina želja pomagati mandžurskemu narodu do miru in urejenih razmer. Če se dinastija Mandžu vzpostavi ali ne, mu je vseeno. Pokret za obnovu te dinastije je zadel v zadnjih par dneh občuten udarec, ker je postala nameravana proglasitev Puya za cesarja prežgoda znana, kar je dovedlo do diplomatske protiakcije. Zaradi tega dejstva se zdi, da so tudi Japonci za enkrat opustili ta načrt.

Po zanesljivih informacijah so Japonci v resnici pregovorili princa Puya, naj bi zasedel mandžurski prestol. Najli so že nad 1000 kitajskih kulijev, ki bi prevzeli s proglasitvijo za cesarja njegovo varstvo.

Mukden, 18. novembra. Bivši kitajski cesar Hian-tung je Mukden zopet zapustil

ter odpotoval v Port Artur. Njegov odhod se smatra splošno kot dokaz za ponosne načrte o vzpostavitvi mandžurskega cesarstva.

Japonske obtožbe proti Rusom

Tokio, 18. nov. V japonski javnosti je zbudila veliko nezadovoljstvo ruska trditve, ki jo je izrazil tudi Litvinov, da nameravajo Japonci zasesti Cickar. To namero v japonskih krogih odločno zanikajo. Nasprotno očitajo ruski vladi, da ni bila nevtralna ter opozarjajo predvsem, da so Rusi uvedli direktne vlake na vzhodni

kitajski železnici iz Mandžulija s priključitvijo na transsibirsko železnico, da se je vzhodna kitajska železnica uporabljala za transporte kitajskih čet v Cickar in Aganči in da je bila odposlana mednarodna komunistična vojska pod vodstvom ruskih oficirjev, ki obstoja predvsem iz korejskih Kitajcev, za pomoč kitajskemu generalu Ma, da bi ojačila njegove sile.

Tokio, 18. nov. Po poročilih lokalnih oblasti na otoku Sahalinu vrše baje ruska vojaška poveljstva priprave za obrambo ruskega ozemlja na otoku. Na mnogih krajih otoka, zlasti pri vasi Handazale, so Rusi postavili topove in strojnice.

Nove nemške finančne težkoče

Kljub znatno aktivni trgovinski bilanci sta se zmanjšali zlata podlaga in zaloga deviz

London, 18. novembra. AA. Čeprav se nemška trgovinska bilanca, ki je bila oktobra aktivna za 383 milijonov mark stalno boljša, z kazuje zadnji tedenski izkaz državne banke nadaljni padec zlata podlage in inozemskih valut. Kritje obkoka bankovcev je padlo tako za 72 milijonov mark in znaša 27.67%. Istotako se je zmanjšal obtok bankovcev za 89 milijonov mark.

Beg inozemskih valut in zlata iz Nemčije se je tako povečal, da vzbuja resne skrb v nemških gospodarskih krogih. Računajo, da so potegnili od meseca junija dalje iz Nemčije nič maj kakor 1 milijard kratkoročnih kreditov. Vlada bo zato izdala nove zasilne odredbe, da oživi zunanjo trgovino in tako preskrbi državni banki močne devizne rezerve.

Listi poročajo, da bodo te odredbe objavljene in zakonitene v prihodnjih 24 urah. V zvezi s temi vestmi pripisujejo listi veliko važnost izjavi ravnatelja gospodarskega ministrstva Poseja na seji društva »Langman«, ki je vodilno društvo poreskih industrijcev. Pose je v svojih izjavah poudarjal, da je rešitev vprašanja nemških dolgov možna edinole z mednarodnim sporazumom.

Berlin, 18. nov. Kljub valutnim oviram se je sezonska živahnost v Nemški zuna-

nji trgovini tudi v oktobru dvignila. Celokupna številka izvoza se je dvignila od 43 na 578.7 milijona mark, pri čemer so reparacijske dajatve padle od 23 na 13 milijonov mark. Uvoz se je dvignil samo od 34 na 483 milijonov mark, kar daje rekordni prebitok 396 milijonov mark nad izvozom. Celotni prebitok v prvih 10 mesecih tega leta znaša 1.358 milijonov mark, pri čemer so dobave za Sovjetsko Rusijo najbolj odločilne. Izvoz v druge evropske države je nekoliko manjši.

London, 18. novembra. Iz Washingtona poročajo, da je državni departament poslal novi ameriški poslaniku v Parizu spomenico, v kateri označuje svoje stališče glede na vprašanje ureditve vojnih dolgov in reparacij. Ta spomenica se smatra kot izpolnitev komunikacije, izdanega o razgovorih Hooverja in Lavala. V njej se sporoča, da so Zedinjene države pripravljene za pogajanja o ureditvi vojnih dolgov, kakor hitro se bo Evropa sporazumela o reparacijah. Spomenica ugotavlja nadalje, da sta se Francija in Nemčija zelo približali sporazumu o reparacijah. Trdi se, da je Amerika pripravljena obravnavati vprašanja vojnih dolgov in reparacij ločeno, ker je kongres pripravljen dovoliti zmanjšanje vojnih dolgov le pod pogojem, da nima nobenega opravka z reparacijami.

Konferenca nemških notranjih ministrov

Ukrepi proti političnemu nasilstvu — Protest socialnih demokratov proti terorju hitlerjevcev

Berlin, 18. nov. AA. Včeraj se je sestala konferenca nemških notranjih ministrov, ki so razpravljali o borbi proti političnemu terorju v vseh nemških državah. Konferenci je predsedoval državni notranji minister general Groener, ki je obenem minister državne brambe. V otvoritvenem govoru je Groener poudaril potrebo stabilizacije notranje političnega položaja Nemčije, kar naj omogoči kancelarju Brüningu, da bo uspešno nadaljeval težka pogajanja z inozemskimi vladami. Minister je nadalje naglasil, da škoduje naraščajoče število političnih umorov in terorističnih činov nemški civilizaciji, in je dodal, da je cilj konference najti sredstva proti vse bolj razširjajočemu se političnemu nasilstvu. Minister Groener je obvestil konferenco, da mu je narodno-socialistični voditelj Hitler predložil obsežen material o političnih napadih na narodno-socialistične organizacije, ki ga bo objavil vsem nemškim državnim vladam. Končno je omenil, da je vlada posvetila razkrajajoči propagandi komunistov v državni brambi in v policiji vso pozornost.

V zvezi s to konferenco se je zglasila senci pri državnem kancelarju Brüningu deputacija socialnodemokratske stranke, da protestira proti napadom narodnih socialistov na socialdemokratske ustanove v raznih nemških krajih. Deputacija je predložila kancelarju številne listine, v katerih trdi, da narodni socialisti trajno izvajajo teroristične čine.

Berlin, 18. nov. Večje število odličnih nemških juristov je izdelalo zakonski osnutek za onemogočenje političnega terorja. Po tem osnutku naj bi politične stranke in organizacije jamčile finančno za vso škodo, ki bi jo povzročili njihovi pristasi. Pravico do odškodnine bi imeli oškodovanci, če bi politične stranke ne mogle dokazati, da so ukrenile vse potrebne za preprečenje izgrediv. Proti odločit-

vi državnega notranjega ministra bi bil pri kaznih po tem zakonu mogoč samo priziv na državno vlado.

Frankfurt, 18. nov. g. V kraju Wirges v Westerwalde je policija odkrila obsežno komunistično teroristično organizacijo. Pri poizvedovanju po dinamitu v množini 150 kg, ki je bil pred dnevi ukraden v kamnolomu pri Bündgen, so v industrijskem kraju Wirges odkrili tajno komunistično tiskarno. Poleg tega so zaplenili 100 kg ukradenega dinamita. V tiskarni je policija našla veliko količino letakov, v katerih se kmetje pozivajo, na se uprejo sodnim izvrševalcem. Ti letaki so bili kmetom položeni ponudi pred hiše. Našli so tudi listo socialno-demokratskih voditeljev, ki naj bi se odstranili.

Sanacija avstrijskih financ

Dunaj, 18. nov. Prihodnje dni bodo prišli na Dunaj zastopniki londonskega upniškega komiteja Krecitanaštala. Kakor znano, nameravajo v Nemčiji doseči, da se podaljšajo kratkoročni krediti in da se izpremenijo v dolgoročne. Od izida teh pogajanj se pričakujejo tudi ugodne posledice za Avstrijo.

Sto dijakov obolelo zaradi zastrupljenja

Bukarešta, 18. nov. Kakor poroča »Curentul«, je v Kološvaru zbolelo zaradi zastrupljenja 100 dijakov, 16 dijakov so morali v težkem stanju oddati v bolnico.

Stavka tramvajskih uslužbencev v Varšavi

Varšava, 18. nov. Včeraj so pričeli stavkati tramvajski nameščenci. Zahtevali so, naj jim občinska uprava zviša plače. Ker je mesto zavrnilo njihovo zahtevo, včeraj po vsej Varšavi ni bilo tramvajevkega prometa.

Ravnatelj Ivan Lapajne

Ljubljana, 18. novembra.

V Krškem je zatisnil včeraj za vedno oči prvi ravnatelj meščanske šole v poklju, ustanovitelj in ravnatelj Okrajne posojilnice v Krškem, g. Ivan Lapajne, oče vseučiliškega profesorja v Ljubljani dr. Stanka Lapajne in zdravstvenega načelnika v ljubljanskem srezu dr. Zivka Lapajne. Pokojni je bil tudi znan slovenski pisatelj, odlikovan je bil z redom sv. Save V. stopnje, z mnogimi diplomami in srebrno kolajno za zasluge za povzdignje kmetijstva. Umrl je po dolgi mučni bolezni v 83. letu starosti.

Z Ivanom Lapajnetom leže v grob zopet ena onih markantnih postav na našem prosvetnem polju, ki so polagale temelje našega tako visoko razvitega šolstva in ki jih je med nami vedno manj. Pokojni je bil rojen 1. 1849 na Vojkemu pri Idriji. Služboval je kot učitelj najprej v Idriji, pozneje na meščanski šoli v Ljutomeru, od leta 1877 pa v Krškem, kjer je postal kot edini kompetent z meščanskošolskim tizptom ravnatelj novoustanovljene meščanske šole. Ko je znana dobrotnica ga. Hočevarjeva ustanovila to šolo, je zahtevala nemški pouk, kar je po pokojni Lapajne odločno odklonil. Svoje učence je vzgajal vedno strogo v narodnem duhu, kar so mu v ranjki Avstriji večkrat očitati, toda zavedni mož se za očitke ni dosti zmenil. V Krškem je ustanovil okrajno posojilnico in jo je kot ravnatelj z velikim uspehom vodil celih 40 let do svoje smrti.

Že v Ljutomeru je osnoval list »Slovenski učitelj«, v katerem je toplo zagovarjal nove šolske zakone in pravice slovenskega učiteljstva. Sodeloval je pri raznih slovenskih listih, napisal je »Ljubezen Urha

Celjskega« (Zora 1873), »Statistično poročilo šolske obrtnosti in trgovske zbornice v Ljubljani« (Ljubljanski Zvon 1886), »Poročilo c. kr. okr. šolskega nadzornika J. Lapajne« (Učiteljski tovariš 1. 1884), sodeloval je pa tudi v »Popotniku«, »Slovenskem Narodu«, »Edinosti«, »Sočie« in »Pedagoškem letniku« ter bil soustanovitelj »Dolenjskih Novic« v Novem mestu in »Domovine« v Celju.

Ob vsej tej izredni delavnosti je pripravljal šolske knjige raznovrstnih strokovnih vzgojskega, države se Klodičevih načrtov, za zgodovino vzgojskega, o gospodarstvu, o zemljepisni in zgodovini, ki mu je bila najljubši predmet. Velike zasluge si je pridobil pokojni pri ustanavljanju posojilnice po Sloveniji in o njih napredku je poročal v slovenskih listih in v knjigah družbe sv. Mohorja ter v posebnih »Letopisih slovenskih posojilnic«. Za poslovanje v posojilnicah je izdal strokovno knjigo in 1. 1895 je v Krškem osnoval »Centralno posojilnico slovensko«, ki je bil nje namen sprejemati od slovenskih posojilnic večje vsote, pošiljati jim hranilne vloge, dajati posojila in stopiti v zvezo z velikimi slovenskimi denarnimi zavodi.

Ivan Lapajne je bil neumorno delaven tudi kot publicist. Napisal je »Geometrijo ali merstvo za slovenske ljudske šole«, »Prvi poduk«, »Praktično metodiko za učitelje in učiteljske pripravnike«, kot doatek k čitankam za slovenske šole »Kratek opis štajerske, Koroške, Kranjske in Primorja«, »Domovinslovrje«, »Opis krškega okrajnega glavarstva«, »Politično in kulturno zgodovino štajerskih Slovencev«, »Kratek zgodovino pedagogije«, »Darilom viteza Schneid-Treuenfeldskega odlikovano razpravo« »Glavna vodila umnega gospodarstva na majhnem posestvu in z malim imetjem«, »Navod o snovanju in poslovanju slovenskih posojilnic«, »Letopis slovenskih posojilnic«, prevedel in priredil je pa »Koeenov zemljepis za ljudske šole«, dr. Netolitzkino »Občna zgodovino za višje razrede«, A. Deckerjevo »Fiziko in kemijo« ter Hermannovo »Nauk o gospodinjstvu«.

V zasebnem življenju je bil pokojni simpatičen, značajan in dobrodušen mož, splošno priljubljen in spoštovan. Vzgojil je celo generacijo dobro podkovanih prosvetnih delavcev, zapušta pa tudi mnogo osebnih prijateljev, ki ga ohranijo v najboljšem spominu. Zemске ostanke zaslužnega moža polože k večnemu počitku jutri ob 10. v Krškem. Bodi mu lahka domača zemlja, ki jo je tako ljubil in tako vneto deloval za njo. Ugodnim rodbinam Lapajne naše iskreno sožalje!

Burna seja madžarskega parlamenta

Grof Appony zahteva revizijo trianonske pogodbe — Viharna debata o podporah brezposelnim

Budimpešta, 18. nov. V poslanski zbornici je med debato o zavarovanju brezposelnih izjavil včeraj poslanec grof Appony, da je finančna in gospodarska kriza države v zvezi s splošno svetovno gospodarsko krizo, da je pa še težja zaradi dolobč trianonske mirovne pogodbe. Grof Appony je razpravljati tudi o težkočah za izvoz živine ter je nato zahteval pojasnila o preferenčnem sistemu, dogovorjenem med Avstrijo, Nemčijo in Rumunijo, ki se zaradi odklonilnega stališča gotovih držav ne more uveljaviti.

Na zunanje-političnem polju ne želi izpremembe. Madžarska zunanja politika mora zasledovati le en cilj, namreč revizijo trianonske mirovne pogodbe. Francija zavzema v tem pogledu še vedno odklonilno stališče, vendar pa se more upati, da bo izpremenila svoje mišljenje. Appony pripisuje veliko važnost ohranitvi prijateljskih odnosov z Nemčijo. Prisr-

ni sporazum z Italijo je imel na vseh poljih ugodne posledice.

Proti koncu seje je prišlo do hudih preprič med poslancema Szilagyjem in Rassayem na eni strani ter socialistimi demokrati na drugi strani. Poslanec Rassay je omenil tudi socialno-demokratsko izjavo, po kateri bo 4000 brezposelnih prišlo v redakcijo lista »Esti Curier« in razgnalo vse urednike. Ta izjava je povzročila velik nemir.

Ministrski predsednik Karolyi je izjavil, da vlada ne namerava uvesti brezposelne podpore ne samo iz načelnih, temveč tudi iz gmotnih vzrokov.

Nato je prišlo do viharnih prizorov, ko je socialnodemokratski poslanec Weltner napadel poslanca Rassaya, poslanec Büchler pa poslanca Szilagyja. Zaradi trajnega hrupa je moral predsednik sejo prekiniti ter jo je nato odgodil na danes.

Balkanska agrarna konferenca

Sofija, 18. novembra. Tukaj se vršijo priprave za konferenco kmetijskih ministrov balkanskih držav in Madžarske, ki bi se vršila v začetku decembra. Na konferenci bodo razpravljali o problemu medsebojnih preferenčnih carin. Poleg tega se bodo bavili z raznimi vprašanji, ki so v zvezi v tobačno produkcijo.

Najdba dragocenih slik

Moskva, 18. novembra. AA. Blizu Moskve so našli več slik Rembrandta, Correggija in Dolcija. Slike so 1. 1927. neznan tatovi odnesli iz moskovske umetniške galerije. Njihovo vrednost so tedaj cenili na

70.000 funtov, sedanja vrednost pa je mnogo večja. Zanimivo je, da so našli slike v popolnoma nepoškodovanem stanju.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2267,18—2274,02, Bruselj 784,84—787,20, Curih 1098,45 do 1101,75, London 209,88—217,88, New York 5625,33—5642,33, Pariz 221,01—221,67, Praga 166,96—167,46, Trst 288,52—294,52.

INOZEMSKA BORZA.

Curih: 9.05, Pariz 20,12 in četrt, London 19,40, New York 514, Bruselj 71,46, Milan 26,52 in pol, Madrid 206,40, Berlin 121,90, Dunaj 71,50, Sofija 3,72, Praga 15,20, Varšava 57,50, Budimpešta 90,02 in pol, Bukarešta 3,07.

Izpremembe zakona o orožnikih

Nekaj važnih določb iz zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o orožnikih

Člen 76. določa, da se vstavi nov člen 112, ki se glasi: Od službene doklade, ki jo je imel orožniški podčastnik, kaplar in stalni orožnik v času upokojitve, mu pripada na račun pokojnine in sicer 50% po 20, 60% po 25, 70% po 30 in 95% po 35 letih službe, ki se po čl. 109 tega zakona računa v čas za pridobitev pravice do osebne pokojnine.

Člen 77. določa, da se vstavi nov člen 113, ki se glasi: Upokojeni orožniški podčastnik, kaplar in stalni orožnik ima poleg pokojnine pravico do osebne rodbinske doklade, ki se določa po istem odstotku, po katerem se določa tudi pokojnina od plače kot pokojninske osnove, vzemajoč za osnovo osebno draginsko doklado, pripadajočo podčastniku, kaplaru in stalnemu orožniku po upokojitvi.

Ta doklada ne sme biti manjša od: v I. draginskem razredu 400, v II. 350, v III. 300 Din mesečno. Poleg osebne draginske doklade pripada upokojenemu orožniškemu podčastniku, kaplaru in stalnemu orožniku tudi rodbinska doklada, ki znaša po 150 Din mesečno za ženo in vsakega zakonskega ali pozakonskega otroka.

Odredbe člena 81. tega zakona veljajo tudi za osebne in rodbinske draginske doklade upokojenih orožniških podčastnikov, kaplarov in stalnih orožnikov.

Člen 78. Člen 102. postane člen 114. in se izpremenjen glasi: Če je podčastnik, kaplar, stalni ali začasni orožnik v službi brez svoje krivice tako poškodovan, da postane nesposoben za nadaljnjo službo, se mu prizna za pokojnino čas, ki ga je do takrat prebil v službi in še 10 let povrh. Če je pa postal zaradi zadobljenih poškodb popolnoma nesposoben za kakršnokoli pridobitno delo, se mu prizna za pokojnino 95% njegove plače in službene doklade, ki jo je do takrat imel, ter osebna in draginska doklada po členu 113. tega zakona. Take poškodbe je treba takoj dokumentarčno ugotoviti in dokumente hraniti med listinami dotičnega orožnika.

Člen 80. Člen 104. postane čl. 116. in se izpremenjen glasi: Podčastnik, kaplar, stalni in začasni orožnik, ki postane razen primerov iz čl. 114. tega zakona brez svoje krivde telesno ali duševno nesposoben za službo, pa še nima pravice do pokojnine, niti mu ni pokojnina odrejena po čl. 114. tega zakona, pa ima nad 3 leta efektivne službe v orožništvu, se odpusti iz orožništva. Tako odpuščenemu orožniku se pa izplača enkrat za vselej podpora v znesku enoletne njegove plače in službene doklade, obenem s polovico letnega zneska osebne draginske doklade, kakor mu je to pripadalo ob odpustu iz orožništva.

Člen 81. Člen 105. postane čl. 115. in se izpremenjen glasi: Nesposobnost, odnosno sposobnost orožnika za službo se dožene samo s pregledom superrevizijske komisije armijske oblasti.

Člen 85. določa, da se vstavi nov člen 120, ki se glasi: Začasni orožniki nimajo pravice do pokojnine. Za kadrske orožnike, ki postanejo v orožniški službi nesposobni, veljajo odredbe člena 336. zakona o ustroju vojske in mornarice.

Člen 87. določa, da se vstavi nov člen 122, ki se glasi: Rodbinam orožniških podčastnikov, kaplarov in stalnih orožnikov, ki v službi ali med službenimi opravki v mirnem času brez svoje krivde padejo ali so ranjeni, odnosno poškodovani, pa ranam, odnosno poškodbam podležejo, se bo priznala rodbinska pokojnina, kakor da so 35 let vplačevali v uradniški pokojninski fond od prejemkov, ki so jih imeli ob smrti.

Pravica do rodbinske pokojnine se prizna tudi rodbinam orožniških podčastnikov, kaplarov in stalnih orožnikov, ki v vojni padejo ali podležejo zadobljenim ranam, odnosno poškodbam. Poleg tega se prizna v tem primeru tudi pravica do invalidske podpore in vseh drugih vrst državne zaščite in podpore po odredbah invalidskega zakona. Presežek pokojnine po odredbah tega zakona pade v breme državne blagajne. (Konec jutri.)

Srb nad Judom in Grkom

K jutrišnjemu gostovanju beogradskega Narodnega pozorišta v Ljubljani: Jovana Popovića šaloigra „Kir Janja“

Jovan Sterija Popović, rojen 1. jan. 1806 in umrl 26. febr. 1856 v Vrhu, je bil po očetu trgovcu Grk, a po materi Srb. Oče je silil sina, naj tudi postane trgovec in ga ni pustil študirati. Sin Jovan pa je premagal očetov odpor, dovršil gimnazijo v Pešti in pravoslavje v Kežmarku, predaval najprej latinščino na gimnaziji, nato začel odvetniško prakso, bil l. 1840 profesor pravoslovja na liceju in postal načelnik ministrstva prosvete.

Kot tak je položil temelje modernemu srbskemu šolstvu ustvaril prvi srbski zakon o šolstvu in prvo organizacijo šolstva, ustanovil Srpsko Akademijo znanosti in Narodni muzej. Svoje veliko reformatorsko prosvetno delovanje pa je užaljen prekinil splošno l. 1848 in se umaknil zopet v svoj Vrhu. Srbijanci so spletali proti prekosavskemu Srbu, dasi je bil najposposnejši, najiniciativnejši in vestnejši modern uradnik.

Jovan se je poslednji zopet izključno posvečal pisateljevanju in ustvaril naravnost ogromno število leposlovnih, znanstvenih in šolskih knjig. Pisal je stih, zgodovinske romane in drame v slogu sentimentalne romantike, a nato pod vplivom tujih satirikov in humoristov izvrstne komedije. Šale in burke, šaljiv roman, pa zopet nacionalne tragedije, končno lirski, didaktični in epske pesnitve, vmes pa še šolske knjige (matematično zemljepisje, nemško slovnico, latinsko etimologijo, filološke razprave, slovanske knjižice itd.).

Največje so njegove zasluge za srbski narodni repertoar, za gledališke predstave v Kragujevcu in v Beogradu. Njegove drame in zlasti čudovito spretno napisane komedije in burke so, dasi stare 100 let, še dandanes žive in priljubljene ter jih uprizorjajo neprestano z nezmanjšanim uspehom vsa srbska gledališča. Srbijanci in Srbi se Popovičevih iger nikoli ne naveličajo, in »Sterija« je najpopularnejši srbski dramatik.

Kot leposlovec je večinoma prenašal tuje vzore v svoja dela, ki pa jim je dajal čisto srbski duh. Učil se je na Shakespeara, Moliere, Schillerja, Kotzebueja i. dr. ter je po njih tipične tipke in značaje v srbski zgodovini, srbski narodni pesmi in pripovedki in v srbski sodobni družbi. In ustvaril je vrsto neumrljiv, večno živih srbskih značajev in tipov, ki jih srbski igralci igrajo najrajši in jih gleda srbska publika z vedno istim naslajanjem. »Sterija Popović je zato i ostao do danas prvi srpski, klasični komediograf, jer njegove komedije ne žive od duhovitosti, niti od oštroumnosti nadjenih i izvijenih situacija, već se one logično razvijaju iz psihologije onih tipova i karaktera, koje je Sterija umio sigurno i reljefno da stvori. Sterija je i na pozornici bitio, da podučava; stoga je njegova šala zapravo satira... Sterija ostaje stožer (stober) srpske nacionalne pozornice, a čini se, da će to biti sve više i više.«

Tako piše o njem V. Petrović v Narodni Enciklopediji (30. sv.) in prav tako piše Jer. Živanović v 1. knjigi zbranih »Dramatskih spisova«, ki jih je izdajala od leta

1902 dalje Srpska književna zadruga.

Satirična komedija »Kir Janja« ali »Skopuh« je zajeta iz Popovičevega osebnega doživljanja, saj mu je bil oče trgovec in Grk. Ko je Popović l. 1837 izdal prvič v knjigi to svojo imenitno igrjo, je povedal v predgovoru sam o nji tole:

»Moja namera pri pisanju Skopuha je bila, da napišem tako delo, ki bi čitatelja ali gledalca ne gonilo k zdehanju, nego mu preganjalo za nekaj časa skrb in nevolje in mu prineslo tudi, ako ima ušesa za poslušanje, pouka za življenje.«

Kot pravi teatralik je torej Popović smatral za največji greh, ako je dramatik, tako dolgočasen, da vzbuja zdehanje. (Tega nekateri sodobni dramatikci še zmerom ne vedo!) In preganjati skrb, zabavati vsaj nekaj časa tako, da človek pozabi dnevne nevolje ter mu končno neopazno dati tudi nekaj poduka za življenje, je bila Popoviču, profesorju didaktiki, glavna namera vsake dobre komedije. V »Kir Janji« pa je hotel še več: pokazati »Kako je srpska glava prevrnila grčesko mrdrost!«

Kir Janja je grški trgovec, skopuh in oderuh. Mlado žensko ima, ki ji ne privoščiti niti ene nove obleke, nobene zabave in ji očita celo kar pojé in popije; devetnajstletno hčerko ima, a ji ne kupi niti žic za kitaro, je ne pušča v družbo in ji noče dati nobene dote; daje pa jo vsakomur, kdor bi jo hotel vzeti brez bala, brez dote in brez poročne svatbe. Neprestano javka, se dela berača, nima srca za dobrotelost, umazan je v vsakem pogledu, dasi ima skritega ogromno denarja. Denar pa posoja le za oderuške obresti.

Kako tega Grka vendar osloparijo Judje in tovariši Grk, kako tega skopuha tepe lastno skopuštvu in kako užene končno tega mojstra vseh skopuhov in oderuhov z Judi vred — Srb. notarš Mišić, sekretar na mestnem magistratu (opštinskem sudu), je vsebina te vlezabavne komedije. Srb. preslepari Grka in Juda, ker je premetnejši kakor po vsem svetu priznani največji premetenci in postane bogat in srečen mož lepe katicice.

Res je tale kir Janja v sorodu z Molirovim Harpagonom, ali Popović ga je ustvaril nanovo po svoje iz lastne okolice, nekoliko celo iz lastne družine. Izvrstno je napisan, ima odlične tipe in daje igralcem dosti prilike, da se lahko izgrajo — v pouk in zabavo.

Lahko se torej nadejamo pravega teaterskega užitka. Fr. G.

Radioprogram

Četrtek, 19. novembra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salomski kvintet; 18.30: Drago Ulaga: Gimnastične vaje; 19: Dr. Anton Bajec: Italijanska; 19.30: Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina; 20: Prens iz ljubljanske opere »Kotana«; 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Iz življenja ameriških Slovencev

Slovenec žrtev roparskega umora — Številne avtomobilske nesreče in katastrofe — Smrtna kosa

V petek 23. oktobra se je v Milwaukee pripetila težka avtomobilska nesreča, katere žrtev je postal 39letni Anton Mlinar. Mlinar, njegova žena Marija, 12 letni sinček Tonček in 7 letna hčerka Berta so se peljali z avtomobilom na obisk k znancem. Avtomobil je bil last Antona Vašca, ki je tudi šofiral. Zvečer so se Mlinarjevi vračali domov, na prometnem križišču se je pa v njihov avtomobil z vso silo zaletel velik »Packard«. Sunek je bil tako silen, da je Mlinar z obema otrokoma v roku odletel iz avtomobila. Dočim sta ostala otroka nepoškodovana, je priletel Mlinar na glavo in si prebil lobanjo. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je pa po poškodbah podlegel. Vašev avtomobil je bil popolnoma razbit. Policija je aretirala šoferja elegantnega »Packarda«, ki je zakrivil nesrečo, ker je prehitro vozil.

Pokojni Anton Mlinar je bil doma iz Zirov v Poljanski dolini, v Ameriko je prišel pred 22 leti, v Milwaukee pa živel 9 let.

Žrtev avtomobilske nesreče je postal tudi 15letni Stefan Turk iz Clevelanda. Fant je prodajal časopise po ulicah. 30. oktobra zvečer pa je šel domov. Spotoma je skočil na avtomobil, na spozkih tleh je pa spodrsnil in padel tako nesrečno, da je prišel pod voz, ki ga je povozil do smrti. Za njim žalujejo mati in dve sestri.

V Chicagu so našli mrtvega Antona Pengova. Policija je ugotovila, da je postal žrtev roparskega napada. Pokojni je bil doma iz Podgorice pri Ljubljani. Za njim žalujejo žena in dva otroka. Policija je v

zvezi z zločinom aretirala nekega Slovenca, ki je osumljen umora. Baje je pokojni Pengov dan pred smrtjo dvignil v banki 600 dolarjev, ki jih pa niso našli pri njem.

V kraju Midway je 1. oktobra umrla Ivana Zust, rojena Likar. Pokojna je bila rojena leta 1875 v Javorjevem dolu, fara Ledine na Notranjskem. Zapustila je moža in dva sinova. V Chicagu je umrla Roza Potokarjeva, stara 53 let. Doma je bila iz mokronoške okolice. Zapustila je moža in osem otrok. — V Chicagu je umrl Josip Kočevar v starosti 68 let. Pokojni je bil doma iz Zanje vasi pri Novem mestu, v Ameriki je bival 37 let. — V Clevelandu je preminul Josip Zalar, star 45 let. Pokojni je bil doma iz fare Sent Vid pri Cerknici, v Ameriki je bival okrog 30 let. Zapustil je ženo in tri sinove, v stari dovmomi pa žaluje za njim mati. — V Clevelandu je umrl »Abrijel Colarić. Zapustil je ženo, tri sinove in pet hčera. — 2. novembra je v St. Alexis bolnici v Clevelandu umrl France Močnik. Pokojni je bil star 38 let, doma je bil iz vasi Blagovica na Gorenjskem. V Ameriki je bival 38 let, zapustil je ženo in tri otroke. — 1. novembra je v Clevelandu umrl Josip Sigmund. Pokojni je bil doma iz vasi Hoče, zapustil je ženo, šest sinov in dve hčerki.

Težka nesreča je doletela Antonijo Ušeničnikovo iz Kravna. Na železniškem tiru je pobirala premog, pa je pridrvel tovrni vlak, ki ga ni opazila in jo je podr. Težko poškodovano so prepeljali v bolnico, kjer so ji amputirali roko in nogo. Njeno stanje je brezupno.

Železniške legitimacije za vpokojece in invalide

Dravska finančna direkcija razglša:

Vsi vpokojeanci in njih rodbine, ki so jim bile izstavljene železniške legitimacije l. 1927 in jim bo torej potekla petletna doba koncem tega leta, se vabijo, da jih po možnosti vrnejo do 10. decembra finančni direkciji, odseku za računovodstvo v Ljubljani.

Da pa moremo izposlovati od direkcije državnih železnic izstavitve novih železniških legitimacij, naj se prošnjam priloži slika, 10 Din v gotovini in zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice.

Železniške legitimacije pa, ki jim koncem tega leta še ne poteče petletna doba, naj se predlože v podaljšanje zgoraj omenjenemu uradu vsaj do konca tekočega koledarskega leta.

Pripomnimo pa, da se med letom 1932 vložene prošnje za izstavitve novih železniških legitimacij ne bodo prelagale direkcijskih državnih železnic posamezno, ampak le skupno in največ dvakrat mesečno. Take prošnje naj se torej pravočasno vlagajo, ne pa šele tik pred dnevom, ko se legitimacije že rabijo.

Vsi oni vpokojeanci in njih vdove, ki imajo bivališče v Ljubljani in še niso prišli po priljave za priznanje draginskih doklad, se tem potom ponovno opozarjajo, da to nemudoma store.

Končno vabimo vse vpokojece in vpokojenke, da prilagajo v bodoče vsem morebitnim reklamacijam, vlogam in prošnjam, v pokojninskih zadevah tudi zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice ali pa navedejo vsaj številko likvidacijskega lista, ker se na ta način omogoča hitreje in lažje poslovanje.

Litija za trpeče brate

Litija, 18. novembra.

Pozivu glavnega odbora za pomoč pasivnim krajem se je odzvala tudi Litija z okolico. Na poziv Rdečega križa so se sestali pri Mešku zastopniki vseh litijskih organizacij, šol in uradov in so si izvolili podpredstvom našega sreskega načelnika G. Podboja odbor za pomoč pasivnim krajem. Vestno so premetili številni odborniki vse možnosti, kako priti do čim večjega zneska za sklad najbednejšim.

Kaj je pokrenil vse poživovalni odbor, pa že čitamo na ličnih plakatih, ki so jih izdelali učenci naše osnovne šole. V soboto 21. t. m. bo v litijem Sokolskem domu akademija, pri kateri sodelujejo vsi krajevni prosvetni činitelji. Spored sam bo tako pester, da bo zadovoljil vse udeležence. Po akademiji prirede naše vrle cirilimetodarice čajanko s prosto zabavo. V nedeljo 22. t. m. priredi litijska gasilska godba ob 10.30 na Glavnem trgu promenačni koncert, narodno žensstvo pa bo zbiralo prostovoljne prispevke. Istega dne popoldne pa nastopijo člani našega Sokolskega gledališča v Šmartnem, kjer uprizore znano Moliérovo trodeljanko: »Namišljeni bolnik«, v kateri nastopajo v naslovni vlogi učitelj G. Vidic, v vlogi služkinje Toimette naša najboljša oderska moč ga. Tončka Zelnikarjeva, nadalje gg. Pečnik, ki igra režira, g. Skušek, g. učitelj Taufer in drugi, šmarski publikli znani igralci - diletantje. Prvič pa se jim bodo predstavili letošnji novinci: ggč. Darka Jenkova in ljubli vlogi mlajše hčerke Namišljenega bolnika, ter gg. Anžel in Smuk.

Odbor za pomoč pasivnim krajem je prav živahno razpredel akcijo, da zbere čim več prispevkov, s katerimi bo lajšal gorje našim nesrečnim bratom. Omenjamo, da je nakazal prvi večji znesek litijski odbor R. K. iz svojih prihrankov, pozivu se je odzvala tudi litijska šolska mladina, ki je z drobnimi darovi a iskrenim sočustvovanjem prinesla svoj dar. Zanimiv je predlog g. Šegule, ki je priporočal, naj daruje v sklad vse naše uradništvo no 1%

Beležnica

Koledar.

Danes: Sreda, 18. novembra, katoličani: Odon, Oliva, Hilda, pravoslavni, 5. novembra: Galaktion.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Plavi slavček.

Kino Dvor: Kdo je morilec...

Kino Ideal: Koncert.

Delavska zbornica: V. delavski prosvetni večer ob 20.

Ruplov koncert: v dvorani kina Dvor ob 20.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva: Predavanje g. Ante Gabra ob 19. v predavalnici mineraloškega inštituta.

Dežurne lekarne.

Danes: Bahovec, Kongresni trg 12. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Hočevar Lj. VII. Celovška cesta 34.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda, 18.: Takšna je prava, Red E. Četrtek, 19.: Kir Janja. Gostovanje članov drame Narodnega gledališča iz Beograda. Izven. Petek, 20.: zaprto.

Veseloigra Takšna je prava se ponovi dravi ob 20. za red E.

»Kir Janja« prvič na slovenskem odru. V četrtek, dne 19. t. m. vprizore na našem odru člani beogradske drame eno najboljših veseloiger srbske literature »Kir Janja«, ki jo je v Moliérovem duhu napisal Jovan St. Popović. V komediji nastopijo najizrazitejši predstavniki beogradske drame, med njimi kot režiser g. Plavčević, in v naslovni vlogi Kira Janje g. Gošić. Poleg omenjenih imata še vlogi ga. Arsenovičeva in ggč. Mikuličeva ter gg. Dušanović, Marinković in Jovanović. Dejanje komedije se vrši v nekem mestu v Banatu. Ker bo to edino gostovanje beogradske dramske umetnikov v letošnji sezoni, se prav posebno opozarjamo na ta večer. Predstava je izven, veljajo nekotiko zvišane dramske cene.

OPERA

Začetek ob 20.

Sreda, 18.: Viktorija in njen huzar, opera. D. Četrtek, 19.: zaprto. Petek, 20.: Sneguročka. Red C. Sobota, 21.: Zidinja. Izven. Znižane cene.

Priljubljena in izvrstno uspela opera »Viktorija in njen huzar« se ponovi dravi ob 20. za red D.

V petek, dne 20. t. m. se poje v naši operi zopet velika ruska pravljica opera Sneguročka z gospo Ribičevo v naslovni vlogi. Predstava se vrši za red C. »Zidinja« v naši operi. Prva letošnja vprizoritve te melodijozne opere bo v soboto, dne 21. t. m. Glavno tenorsko partijo Zida Eleazarja poje g. Ivčič, ki je imel v vlogi Radamesa v »Aida« tako lep uspeh. Ostalo zasedbo javimo.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 18. novembra.

Včeraj okrog 15.30 je bilo križišče Resljeve in Sv. Petra ceste pozorišče hudega karambola dveh avtomobilov, ki k sreči ni zahteval človeških žrtev, pač pa je gmotna škoda precej velika. Od Sv. Petra ceste proti Marjinevemu trgu je privozil osebni avto št. 2-748, last trgovca Branka Sučevića iz Bakra, stanujočega v Slovenski ulici v Mariboru, istočasno je pa privozil iz Kopitarjeve ulice preko Zmajškega mostu tovorni avto 2-308, last trgovca Eiferja; šofiral je šofer Anton Sedej. Trgovci in šofer sta pravilno vozila po desni strani, toda najbrž prenapelo, kajti na križišču se je osebni avto od strani z vso silo zaletel v tovorni avtomobil. Karambol je bil tako silen, da se je ves prednji del osebnega avtomobila razbil, zvrli so se blatniki, poleg karoserije je pa močno trpel tudi stroj. Sučević ima okrog 20.000 Din škode, na tovornem avtomobilu so se pa zvrili blatniki in ima Eiffel okrog 1000 Din škode.

Policija je zasilala več prič karambola, izpovedi se pa ne ujemajo. Nekateri priče zatrjujejo, da je nesrečo zakrivil Sučević, druge pa, da Sedej. Gotovo je, da sta oba vložila prenapelo.

Včeraj so poročali, da je policija v zvezi z zadnjimi vlogi aretirala tudi nekega italijanskega državljana, popoldne sta pa bila aretirana tudi 14-letni Fritz K. in 17-letni ključavničarski pomočnik Peter G. Oba fantiča sta sodelovala pri raznih vlogih in treh ropih v Pleteršnikovi ulici. O enem smo poročali že včeraj, drugi je pa bil izvršen 18. marca na uradno državnih železnih Milko Krkočevu, ki so ji hoteli loviti iztrgati ročno torbico, pa jim je srečno ušla. Istega dne so napadli tudi dve ženski, ki sta pa klicali na pomoč, na kar so mladi roparji begnili. Poleg tega so izvršili še več tatvin in nedavno so vlomili tudi v nabiralno puščico na šmarni gori, kjer so pobrali iz nabiralnika okrog 50 Din. 14-letni Eric je nesel kramp na šmarno goro, da so lahko puščico razbili. Policija je aretirala že 9 mladih vlomilcev in je davi preiskavo zaključila. Popoldne bodo malo-predne prepeljani v sodne zapore.

Včeraj so bila zopet ukradena tri kolesa. Eno je bilo odpeljano zidarju Valentinu Marinku iz Stranske vasi in sicer izpred gostilne Agnola na Glinčah. Kolo je bilo vredno 1200 Din. — Mizarskemu mojstru Mateju Markiču je včeraj nekdo izpred hiše št. 24 na Poljanskem nasipu odpeljal možko kolo znamke »Gloria«, vredno 600 Din. — Tretje kolo pa je bilo odpeljano Martinu Šveru izpred Mavričeve gostilne na Dunajski cesti 38. Kolo je bilo znamke »Puch«, vredno okrog 1000 Din.

Fran Majdič

Snoči ob 19. je v Celju po kratki bolezn umrl v svojem 79. letu Fran Majdič in je z njim preminul zadnji treh bratov Majdičev, naših velikih organizatorjev mlinarstva in industrije sploh.

Ob letu smo pokopali njegovega brata Petra Majdiča iz Celja, pred njim že Vinke iz Kranja in sedaj je legel v grob zadnji sin starega Petra, ustanovitelja te mlinarske dinastije, ki je s svojim kapitalom podpirala osamosvojitve slovenskega gospodarstva in jo tudi v glavnem dosegla. Pokojni Fran je bil rojen v domačem mlinu v Jaršah in se je po dovršenih študijah kot enoletni prostovoljec udeležil tudi okupacije v Bosni, nato se je pa posvetil gospodarstvu in moderniziral obrat v mlino, ki je slovel po vsej deželi. Posebno važno vlogo je njegov mlin igral v suhih vojnih letih, ko je dobrosrčni gospodar Fran Majdič zalagal z najpotrebnejšo moko tako rečeve v okolici, zlasti pa se inteligeno in skrbel, da so imeli duševni delavci dosti kruha. Ko je l. 1922 pogorel njegov mlin, je Fran odstopil pogorišče svojemu bratu Petru, kjer je zgradil tkalnico, ki prav živahno deluje pod firmo Industrija platnenih izdelkov v Jaršah.

Pokojni je bil večen mladenič in pod imenom »Walzerkönig« po vsej deželi znana dobrodušni veseljak. V najboljšem spominu ga imajo njegovi sodobniki, ki so se v njegovi kavalirski družbi zabavali s petjem, plesom, šalami kakor nikdar več pozneje. Posebno je pa pokojnik slovel v kolesarskih krogih še pred potresom in je bil tedaj med glavnimi našimi sportniki ter je s svojo darežljivostjo prav znatno pripomogel k procvitu našega kolesarstva.

Predvsem je pa pokojnik seveda podpiral tudi vsa druga napredna društva in zlasti sta mu bila pri srcu Bralno društvo v Mengšu ter Sokol v Domalah, javnega življenja se pa ni udeleževal.

Ko je Fran Majdič po požaru opustil mlinarstvo, se je preselil v Celje, kjer je pomagal svojemu bratu, zlasti pa po bratovi smrti njegovim naslednikom. Živel je zadnja leta bolj sam zase in se briga le za vprašanja našega narodnega gospodarstva, ki je s svojima bratoma pri njegovem napredku toliko koristil.

Truplo pokojnega pripeljalo domov v Jarše, od koder bo v petek ob 16. pogreb v Mengeš, kjer ga na pokopališču polože v rodbinsko grobnico, v soboto ob 7. bodo pa zadušnice in župni cerkvi v Mengšu in župni cerkvi v Celju.

Pokojnemu časten spomin, njegovemu uglednemu sorodstvu pa najiskrenejše sožalje!

Dve nesreči

Ljubljana, 18. novembra.

Snoči in ponoči so v ljubljansko bolnico prepeljali dva ponesrečena železničarja. Prvi je bil 48-letni skladiščni paznik Filip Trost iz Most. Snoči je bil zaposlen pri ranžiranju vagonov na glavnem kolodvoru, pa je padel z vagona in se precej pobil na glavi.

Težja nesreča se je pa pripetila blizu Kresnic. Pavel Groznik, 31-letni sprevednik tovornih vlakov na državni železnici, je bil danes ponoči v službi. Spremljal je tovorni vlak proti Zidanemu mostu. Med vožnjo je blizu Kresnic stopil na stopnice deževalo in tudi snežilo, so bile stopnice splozke in zamažene ter mu je nenadoma spodrsnilo. Padel je z vagona naravnost pod vlak, ki mu je razmacesil desno roko. Se ponoči so ga prepeljali v bolnico, davi so mu pa roko amputirali.

Dnevne vesti

— Odlikovanje. Z redom jugoslovenske krone III. stopnje je odlikovan kapetan bojnega broda Viktor Klobučar.

— Znanje nakazniške zneska v prometu z nekaterimi državami. Uradno se razglša, da znaša najvišji nakazniški znesek ene nakaznice, ki se pošlje iz naše države v inozemstvo odeslej samo 3000 Din oziroma odgovarjajočo vrednost v valuti naslovne države. To velja tudi v prometu z ostalimi državami, za katere je bil ta znesek zvišan na 5000 Din.

— Iz odvetniške službe. Odvetnik v Beogradu g. dr. Anton Mojzer se je preselil s svojega pisarni v Ljubljano ter je bil vpisan v imenik odvetniške zbornice v Ljubljani.

— Iz prometa vzete takse. Z večeršnjim dnem so bile vzete iz prometa takse znanke po 20 Din rjave barve, ki so prišle v promet 1. februarja 1927, in po 250 Din oranžne barve, ki so bile v prometu od 1. oktobra 1929. Te znanke se bodo zamenjale do 14. februarja 1932.

— Tudi v Splitu zahtevajo znižanje stannin. V Splitski mestni posvetovalnici se je vršila seja odbora za pobijanje dragotin. Sklenili so, da se banskim upravim izroči spomenica, v kateri se zahteva znižanje stannin. Stanovanja so v primorski banovini predraga in bi morali hišni posestniki prav tako prispevati k ublažitvi splošne krize kakor drugi stanoviti.

— Tujskoprometna konferenca v Beogradu. V Beogradu se že dva dni vrši konferenca zastopnikov vseh tujsko prometnih zvez v državi in Putnikovih organizacij. Iz Maribora sta prišla dr. Gržin in restavator Oset, iz Rogaske Slatine ravnatelj dr. Sterk, iz Ljubljane g. Pinter. Na konferenci se posvetujejo o propagandnih sredstvih za razvoj našega tujskega prometa, o hotelski industriji, o ureditvi vprašanja raznih hotelskih taks in drugem. Danes se je vršila tudi tozadevna anketa.

— Delovanje Slovencev v Beogradu je zelo živahno. Organizirani so razen v drugih društvi tudi v »Triglavu«. »Triglav« je imel od 14. t. m. občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen ravnatelj dr. Gorišek, za podpredsednika dr. Kravina, in inspektor Tolaž, za tajnika dr. Povh, za gospodarja magister Rozman, za knjižničarja inspektor Radikov, za blaginjičarko gđ. Leskovačarjeva. Društvo ima svoje prostore v kavarni Moskvi, v kateri se Slovenci redno zbirajo.

— Darovi za Belo Krajino. Pisarna Rdečega križa v Wolfovi ulici je prejela: Društvo strojevodij v Ljubljani 500 Din, šola na Zidanem mostu 125 Din, šola Sv. Marko 87.40 Din. Iskrena hvala!

— Protizakonita reklama. Mestno načelstvo v Zagrebu je izdalo proglas proti nezakoniti trgovski reklami. Zagrebški trgovci v zadnjem času delali veliko reklamo z napisom o sezonski inventuri in priložnostni razprodaji. Takšen način reklame je proti zakonu. Mestno načelstvo bo v bodoče zabranilo vsako tako reklamo.

— I. mednarodni bridge-turnir za naslov prvaka Jugoslavije. Od 27. do 29. t. m. se bo vršil v Zagrebu v prostorih Trgovskega doma, Jurjevičeva 1-I, pod vodstvom izkušenega strokovnjaka g. Vilima pl. Marsana I. mednarodni bridge-turnir za naslov prvaka kraljevine Jugoslavije.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno vreme. Z večerjem se začelo po kratkem presledku v večini krajev naše države zopet deževati. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 17.2, v Sarajevu 14.6, v Beogradu 11.2, v Ljubljani 10.2, v Zagrebu 9.5, v Mariboru 8.6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766.5, temperatura je znašala 5.4.

— Zaradi bolezni pred poroko v smrt. V ponedeljek zvečer je izvršila v Banjaluki samomor 26 letna Menisa Poljkan, hči uglednega trgovca. Zaprla se je v sobo in se obesila. Dne 20. t. m. bi se morala poročiti, toda zdravniški so ji povedali, da je neozdravljivo bolna na obeh. Dekle se je zelo zballo, da ne bi oslepelo in si raje končalo življenje.

— Samomor znanega sportnika. V Subotici se je ustrelil znani sportnik Vinko Oršič, bivši aglini član »Bačke«. Vzrok samomora ni znan.

— Tragedija nesrečne matere. Pred tremi leti si je končala v Dragi pri Sušaku življenje 17-letna Tereza Grubešić. Njena mati se nikakor ni mogla potolažiti in spriznati z bridko usodo. Slednjica je nesrečnica sklenila slediti hčerki prostovoljno v smrt. Popila je večjo količino octove kisline in je v bolnici umrla.

Iz Ljubliane

— Iz Letalski izpit z odličnim uspehom je napravil večeraj dopoldne znani veleindustrijalec in sportnik g. Rado Hribar. Iz Zagreba je prispela letalska komisija, ki se jo tvorili kapetan Pavel Burkus, kapetan Uzelac in neki poročnik. G. Hribar je moral položiti teoretični in tudi praktični izpit, oba sta se vršila na letališču ljubljanskega Aerokluba v Zgornji Šiški. Praktični izpit zahteva tri točke. Letalec se mora najprej dvigniti z barografom, ki beleži dviganje in padanje aparata, do višine 600 metrov, nato ustavi motor in pristati na določenem kraju letališča. Potem se mora ponovno dvigniti in napraviti pet osmice, leve in desne viraže morajo biti v isti višini. Dvigniti se mora približno 200 metrov visoko. Nato se mora kandidati še enkrat dvigniti in pristati v določenem krogu na letališču, vendar pri pristajanju ne sme biti oddaljen 50 metrov od središča kroga. Vse tri točke je g. Hribar gladko absolviral in je napravil izpit z odličnim uspehom. Končno se je dvignil še četrtič in je pristal v elegantnem side slipu. Vse točke je absolvirala klubovim letalom »Pelikano«. Komisija je z zadovoljstvom ugotovila, da je g. Hribar napravil izpit odlično. G. Hribarju tudi naše čestitke!

— Iz Gluško ulico regulirajo. Letos, ob priliki regulacijskih del, so jo razširili, niso pa uredili cestišča. Zdaj so kanalizacijska dela povsem gotova, zato planirajo cestišče in delajo hodnike. Zemljo odvažajo, ker je teren deloma previsok in mehak in bodo morali cesto nasuti še z gramozom.

— Iz »Smrtina vozača«, mr. Evans in miss Mildred, ki sta vzbujala toliko pozornosti v Celju, sta prispela v Ljubljano. Svoje vratolomne produkcije bosta kazala na prostoru nekdanjega Knežjega dvorca, med Turjaško in Gosposko ulico. Večera popoldne so začeli postavljati dirkališče, ki je posebne vrste iznajdba, kot je naveden ta sport sam na sebi. Ljubljanci ne ugrabijo ter tuhtajo, kakšen cirkus se jim obeta, ker delavci ne postavljajo šotorov, nego nekakšen velikanski šeber.

— Iz Regulacijska dela pri Ljubljani in njenih pritokih so zaradi narasle vode deloma ustavljena. Iz Ljubljanične struge ne morejo več dvigati blata, da bi nasuli do kraja Gallusovo nabrežje, in Breg. Na Bregu je sicer nabrežje skoraj vse urejeno, precej materiala pa bo še šlo za Gallusovo nabrežje. Kar je blata na razpolago od prej, ga zdaj ravnaajo. Obdelavao tudi kamenje za obrežno zidovje, ki bo zgoraj deloma kamnito kot v okras. Na Gallusovem nabrežju nameravajo še letos položiti stopnice, ki bodo držale k vodi kot perileče. V to svrhu so že zbetonirali nosilni zid in zdaj dovršujejo ostala dela.

— Iz Obnova hiše. V Velikem Stradunu je prebrenja hiša (štev. 5), last državnega uradnika Ivana Benkoviča.

— Iz Javna dela. Na trnovskem mostu so vse štiri piramide gotove. Zdaj delajo na mostu betonsko ograjo iz kvadratov. V delu je visoka skarpa na desnem bregu tik mostu. Lični železobetonski most pri Tenetju je že v rabi. Večera dopoldne so odstranili zadnje ostanke prejšnje lesene brvi. V Gradski ulici napravijo na obeh straneh nove brvi še skarpno Izpolniti je še prazen prostor za opornim zidom in urediti tudi ostali del brežin.

— Iz Nov izvrsten način reklame za film »Kongres pleše«. Elitni kino Matica bo predvajal v nekaj dneh premiero krasne Ufine filmske veleopere »Kongres pleše«. Za ta film vlada že zdaj po mestu splošno zanimanje. Elitni kino Matica je že dva dni odet v praznično obleko. Foer kinematografa je ozaljšan s cvetjem in zelenjem. Smrekove girlande prepletajo strop in stene, zastavice vibrirajo po obširni fakalnici, vse je v slogu dunajskega kongresa lično in okusno okrašeno. Večera zvečer smo videli še na Aleksandrovi cesti nasproti kinu Ideal filmsko platno razpeto na balkonu palače Ljubljanske kreditne banke. In tu je reklamno podjetje Aloma Company kazalo krasne slike in posnetke iz filma »Kongres pleše«. Polno občinstva je občudovalo lepe slike, slišali so se vzkliki »Kako je srčkano!«, »Kako je lep!« — na filmskem platnu pa sta se svetili sliki ljubljencev naše filmskega občinstva, preskrbena Lilian Harvey in Willy Fritsch.

— Predavanje podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva. Ker je preteklo sredo predavanje odpadlo, predava Jerevi ob 19. v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi g. Ante Gaber o čebulnicah in njih negi. Vstopnine ni za nikogar.

— Iz Adaptacija. Na Tržaški cesti (na Glincih) se preurejajo in modernizirajo prilični lokalji v enonadstropni Mariničevi hiši. Adaptacijo rešuje sam gospodar, ki je stavbni podjetnik.

— Iz Vsi gg. starešine Triglava, kakor tudi vsi gg. starešine bivših akademskih društev Ilirije, Save, Slovenije, Jugoslavije itd., ki se žele včlaniti v starešinsko društvo Triglava, so vabljeni, da se zanesljivo udeležijo važnega prijateljskega sestanka, ki bo jutri v četrtek zvečer ob pol devetih v damskem salonu kavarne Emone. — Poverjenika starešinskega društva Triglava v Mariboru.

— Iz Vseuč. prof. dr. A. Gosar bo v sredo 18. t. m. ob 18. v zborniški dvorani univerzi nadaljeval svoja predavanja o zasedloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme.

— Iz Uprava električne cestne železnice sporoča, da naj potniki v slučaju, da imajo kake pritožbe proti voznemu ooboj, obenem s pritožbo navedejo v svojih prijavih vedno tudi številko sprevednika (številka torbice).

— Iz Prebuda. Redni občni zbor »Probu-dec«, z običajnim dnevnim redom se bo vršil v četrtek, dne 19. t. m. ob pol 20. v gostilni pri Mraku. Odbor.

Delik. muzikaln. film pravične lepote!

V čarobnih fantastičnih slikah, izdelanih po mojstru režije

Eriku Charellu

vstaja doba dunajskega kongresa! Čarobne dvorane, slovestnosti z nepopisnim sijajem, ples, muzika, balet!

V valujočem ritmu valčka, menueta se zibljejo bleščeči parčki! V tem čarobnem, božajočem miljeju se je rodila ljubezen!

Sam vsemogočni ruski car Aleksander

Willy Fritsch

se je zaljubil v srčkano dunajsko dekle — priprosto prodajalko rokavic Lilian Harvey

in kako se je vsa ta stvar končala, boste videli jutri v filmu

Kongres pleše

Elitnem k nu Matici

— Iz Violinist Karlo Rupel in pianist prof. Janko Ravnik priredita v petek, dne 27. t. m. v dvorani Filharmonične družbe komorni koncert z deloma popolnoma novim, v Ljubljani prvič izvajanim sporedom. To je poslednji koncert g. Rupla, ki oddide prve dni decembra zopet v Pariz. Predprodaja bo od petka dalje v Matici knjigarni.

— Iz Sentiakovski gledališki oder vpri-zori v soboto dne 21. t. m. in v nedeljo, dne 22. t. m. vsakokrat ob 20.15 izvrstno Molnarjevo komedijo: »Igra v gradu«. Molnar je najboljši madžarski komedijograf in igrajo njegove veseloigre po vseh evropskih z največjim uspehom. »Igra v gradu« je ena njegovih najboljših odskih del in je »mela tudi pred leti najboljši uspeh. Nastopajo naši najboljši igralci.

— Iz Drevi ob 20. uri je dvorani Delavske zbrnice V. delavski prosvetni večer, ki ga priredita »Zarja« in »Svoboda«. Vokalne in instrumentalne koncertne točke so bogate in lepe, istotako predavanje o Skandinaviji. Podroben spored smo priobčili večeraj. Vstop prost. Ker se bo koncertni del prenašal po radiu, je večer tudi obenem delavska ura v radiu, na kar opozarjamo delavstvo izven Ljubljane.

— Iz Namesto cvetja na krsto pokojne Dade Debevec darujejo njene sošolke in sošolci iz gimnazijskih let revnemu dijaku državne klasične gimnazije v Ljubljani 75 Din, ki se dobe v upravi našega lista.

— Iz Odklavljev večer za mladino popoldne in za odrasle zvečer s plesom priredil Sokol II. v soboto 5. XII. v dvorani Kazine.

— Iz Violinski koncert Karla Ruplja. Danes zvečer bomo imeli zopet priliko poslušati našega slovenskega violinskega virtuozu Karla Ruplja v veliki dvorani kina Ljubljanski dvor. Za spored si je izbral dela Händela, Bacha, Rimski - Korsakova, Ravela, Debussyja, Dawesa, Schuberta in Wieniawskega, tedaj dela, ki nam po njih izbiri kažejo velik umetniški okus virtuozu Ruplja. Na klavirju ga spremlja eden naših najodličnejših pianistov, profesor konservatorija g. Ravnik Janko. Vijolinski koncert virtuozu Ruplja, ki se vrši v nizu komornih koncertov Nar. železničarskega glasbenega društva Sloga, se prične točno ob 8. uri zvečer, na kar se občinstvo še posebno opozarja. Vstopnice so v predprodaji v trafikii Pugalj na Miklošičevi cesti (palača Pokojniškega zavoda), od 7 ure zvečer pa pri blagajni Kina Ljubljanski dvor.

— Iz Jadranova plesna vaja bo jutri točno ob 20. uri v Trgovskem domu. G. plesni mojster Jenko bo učil najnovejše plesne sezone. Vljudno vabljeni.

— Iz Damam se pripróča modni atelje Jovanke Potočnik. Mestni trg 5-II. Kostumi, plašči precizno krojaško delo. 611-n

— Iz Ufine najnovejše kulturne zveče filma predvaja ZKD v petek in soboto vsakokrat ob 14.30. To bo atrakcija prve vrste, kajti že naslovi sami izpričujejo, da gre v tem primeru za res prvovrstna in zelo zanimiva filmska dela. Na sporedu pridejo filmi: 1.) Lea, ki pleše. 2.) »Lov na medvede v Karpatih«. 3.) Ukroteno zveri. 4.) Tajnosti iz življenja biljke. Tem nadvse poučnim filmom doda ZKD še najnovejši govoreči in zvočni tednik ter za razvedrilno veselo Micky Salsogro. Cene izredno nizke.

— Foto - sport zadovlji vsakogar s kamero, kupljeno pri FR. P. ZAJEC, optik Ljubljana Stari trg 9. Cenik brezplačno! — Objedele oblike barva v različnih barvah in pletu tovarna JOS. REICH.

Uspeh.

— Večera sem pel v kabaretu in da si videl, kako so mi ploskali! — Verjamem, saj imaš ves zabuhel obraz.

Svatba najbogatejšega dediča sveta

V Nizzi sta se poročila v petek sinova vladarja indijske države Hajderabad

Poročali smo že o poroki najbogatejšega dediča na svetu in bodočega vladarja indijske države Hajderabad Azama Jaha, ki se je poročil s hčerko bivšega kalifa princa Abdula Medšida effendija s princeso Durr-i-Shahwar. Svatba bi se morala prvotno vršiti v Londonu, toda v zadnjem hipu si je orientalska gospa premislila in se odločila za Nizzo. Samo zlati zaklad, ki ga podeduje Azam Jah po svojem očetu, se ceni za dve milijardi mark. Poleg tega podeduje letne dohodke v znesku 25 milijard mark in največjo zbirko briljantov ter drugih dragocenosti. 25-letni Azam Jah, ki se je poročil z 18-letno turško princeso, bo vladal po očetovi smrti v indijski državi, ki šteje 12 milijonov prebivalcev in spadal bo med tri indijske kneze, ki jim gre v znak njihove absolutne moči kraljevska čast v obliki 21 topovskih strelcev.

Svatba se je vršila v petek v rezidenci bivšega kalifa Palais Carabacel, ki si jo more dovoliti samo zato, ker mu je dovolil nizam hajderabadski 6.000 mark mesečne rente takoj, ko ga je turška narodna skupščina odstavila. Obenem z Azamom Jahom se je pa oženil tudi njegov mlajši brat, 24-letni Moazzam Jah. Njegova nevesta iz bila princesa Nilufar iz rodu sultana Murata V., sorodnica princese Durr-i-Shahwar.

Oba para sta se poročila po popoln-danski molitvi. Vsi svatje, med katerimi je bilo tudi nekaj državnih ministrov iz Hajderabada, so se obrnili opoldne proti Mekki, da izmolijo tradicionalno opoldansko molitev, ki pa ni bila v skladu s poročnimi obredi. Po molitvi sta odšli princesi Durr-i-Shahwar in Nilufar nazaj v svoje razkošno opremljene sobe in počakale sle indijskih princem, ki so jih morali še formalno zasnoviti. Ko sta se sla vrnila, so se svatje zbrali v veliki dvorani in začeli so se poročni obredi.

Formalnosti so bile po mohamedanskem običaju čisto trgovskega značaja. Sir Akbar Hydari, finančni minister in oficijelni nizamov zastopnik, je predložil pogodbo, ki je rezultat dolgih pogajanj med nizamom in bivšim kali-

fom. Pogodbo so podpisali sir Akbar, bivši kalif in nekaj prič. Mladim zakoncem se na pogodbo ni bilo treba podpisati. V pogodbi je potrjeno, da sta prestolonaslednik in princesa prostovoljno sklenila zakonsko zvezo in da daruje nizam svoji sinahi 500.000 mark, ki morajo ostati njeno osebno premoženje. Prestolonaslednik se v pogodbi zavezuje, da bo nudil svoji ženi življenjski standard odgovarjajoč položaju zakoncev. Darilo 500.000 mark je čisto nominalno in dano je bilo zato, da bi dobila pogodba pravno veljavo. V primeru ločitve zakona se prizna turški princesi pravica, da primerne rente odnosno odpravljane.

Poroka princa Moazzama Jaha s princeso Nilufar se je vršila ob enakih formalnostih, samo s to razliko, da je znašalo darilo le 300.000 mark. Po podpisu pogodbe sta bila oba para proglašena za pravomočno poročena in prepričana najprej sama sebi, da se poljubi seznanita. Pred poroko sta se namreč sestala indiska princesa s svojo mamo nevestama samo trikrat ali štirikrat. Prvič so se videli pred šestimi tedni v Cennesu. Zakonska zveza je bila sklenjena sicer po pogajanjih med nizamom in bivšim kalifom, vendar se je pa vsaj Azam Jah oženil iz ljubezni. Dokler se ni seznanil s svojo izvoljenko, je kazal vedno velik odpor proti ženskam. Turška princesa velja v svoji domovini za redko lepoticu. Pajčolan je odložila že pred meseci, toda k evropski obleki nosi še vedno turban.

Oba para se odpeljeta čez nekaj dni v Indijo. Prvotno sta nameravala prekiniti potovanje s posetom Mekke, toda nizam je prepovedal svojima sinovoma izpostavljati »najdragocenejši zaklad« nevarnosti. Zaradi politične napetosti v Arabiji bi bilo potovanje v Mekko tembolj nevarno, kar sta obe princesi iz Turčije, Princ Azam Jah je prvi prestolonaslednik v Hajderabadu, ki je kdaj zapustil Indijo. Letos spomladi je nastopil s svojim bratom in številnim spremstvom študijsko in zabavno potovanje po Evropi, ki ga je vodilo skozi mnoge države, med drugim tudi skozi Nemčijo, Francijo in Anglijo.

Jekleni vagoni

Pri bombnem atentatu na brzovlak Basel-Berlin so se zelo dobro obnesli novi nemški jekleni vagoni. Da ni bilo te izredno solidne konstrukcije večine vagonov, bi bile posledice atentata mnogo huješe. Pri bombnih atentatih in večjih železniških nesrečah vobče izgubi največ ljudi življenje zato, ker se zarijejo vagoni drug v drugega tako, da potniki ali zmečkani, ali pa jih kosi razbitih vagonov težko ranijo. Nova konstrukcija železniških vagonov se je v tem pogledu zelo obnovala in železniške uprave nekaterih držav že razmišljajo o tem, da bi gradile jeklene vagon-e vsaj za brzovlake na važnejših progah.

Čeprav je skočil vlak s tira, ko je vozil s hitrostjo 100 km na uro, in je padel s 5 m visokega nasipa, so ostali jekleni vagoni nepoškodovani. Okna se niso razbila in tudi nobena vrata se niso skrivila. Poškodovan je bil edino švicarski leseni vagon, čeprav je bil kot zadnji vagon najmanj prizadet.

Bogastvo kitajskih generalov

Maršal Čansuljan ima težke skrbi, ker ne ve, kaj se je zgodilo z njegovim premoženjem v znesku nad eno milijardo Din, ki ga je moral pustiti v Mukden. Japonci so ga presenetili tako, da ni mogel svojega zaklada pravočasno spraviti na varno Maršal Čansuljan pa ni sam, ki se trese za svoje zaklade, kajti tudi njemu podrejeni general Tanyulin je pustil v kletih svoje palače v Mukden samo čistega zlata in srebra za dobrih 10 milijonov dolarjev. Maršal Čansuljan je podedoval večino svojega bogastva po svojem očetu maršalu Čansulinu. Stari maršal je bil vedno premožen, leta 1920 je pa zelo obogatel s spretnimi spekulacijami. V času, ko je bil srebrni dolar dražji od zlatnega standarda, je nakupil za 7 milijonov srebrnih dolarjev zlata in ta zaklad, ki se ceni sedaj na 600 milijonov Din, je zapustil svojemu sinu.

Zlato so spravili v kleti maršalove palače v Mukden in tam je ostalo, ko so Kitajci zbežali pred Japonci. Nedavno je finančni svetovalec maršalu svetoval, naj zlato proda, toda maršal ga ni poslušal. Niti njegovi vohuni niso mogli zvedeti, kaj se je zgodilo z zlatnim zakladom in Čansuljan se sedaj boji, da so mu Japonci vse zlato zaplenili. Enake skrbi tarejo tudi generala Tanyulina, čigar bogastvo izvira iz dveh virov. Zaslužil je mnogo z izdelovanjem in predajo opija, poleg tega je pa naprtil prebivalstvu svojega okraja tako visoke davke, da so ubogi ljudje tvegali glave in zahtevali, naj generala odstavi. General pa ni bil odstavljen, temveč je nemoteno gospodaril, dokler niso prišli Japonci. Zato ni čuda, da se Kitajcem prav nič ne smili, da je prišel ob zaklad, ki se ga drži pot in kri milijonov trinov.

Umetni kinin

Profesor Rabe in njegov asistent na hamburškem državnem kemičnem zavodu sta si več let prizadevala sestaviti umetni kinin in končno se je udeležila nekakna res posrečilo izdelovati umetno hidrokinin in hidrokinidin tudi v velikih količinah. Sintetični kinin, ki ga je odkril profesor Rabe, je popolnoma enak kininu iz kože kininovega drevesa. Hidrokinin se razlikuje od kinina samo v tem, da ima za 2 atoma več vodikar, sicer pa učinkuje enako in ima tudi enake kemične lastnosti, kakor kinin.

Kinin je edino sredstvo proti malariji in v tropičnih krajih Evropeu neobhodno potreben spremljivalec. Kinin se pa rabi tudi proti drugim boleznim, ki jih spremlja visoka temperatura. Zaenkrat sintetičnega kinina še ne nameravajo izdelovati v večjih množinah. Uspeh hamburškega učenjaka omogoči baje tudi kemično izdelovanje drugih kinonovih alkaloidov, ki se v naravi sami ne pojavljajo. Ni izključeno, da odkrijejo učenjaki pri tem snovi, ki učinkujejo čisto drugače, kakor naravni kinin.

Triglavanski večer v Brežicah

V soboto, dne 14. t. m., je jugosl. akademsko društvo »Triglav« v Zagrebu priredilo v Brežicah koncert z družabnim večerom. Po uvodnih besedah zastopnika starešinske zveze, g. dr. G. Rosine, brežiškega župana in predsednika zagrebške »Triglava«, akademika Brinarja, so akademiki izvajali koncertne točke, med njimi prav uspele solosepe akademika Fr. Peveca in cello-solo akademika Jerončiča. Nikakor pa ne smemo pozabiti nastopa priznanega Triglavanskega orkestra, ki je po dosedanjih nastopih med akademiki najboljši, ima veliko oporo v svojem voditelju in v veliki muzikalni nadarjenosti svojih članov. Po koncertu se je razvil prav animiran družabni večer, karega so se udeležili prav vsi zastopniki brežiških oblasti na čelu s sreskim načelnikom g. dr. Gregorinom in najelitnejša meščanska družba. Častnemu damskemu komiteju gre največja zahvala. Vobče upravičeno pričakujemo, da bo »Triglav« nadaljeval s svojimi kulturnimi prireditvami tudi v drugih krajih Posavja. Prepričan pa je tudi lahko, da ga bo Brežice vedno podpirale v njegovem kulturnem stremeljenju. To tembolj, ker je čisti dobiček namenjen za podporo revnih akademikov. »Triglavu« želimo na nadaljni poti še mnogo tako lepih večerov. Ca.

Moda.

— Zakaj se pa kisaš, kaj se je zgodilo? — Večera sem kupila klobuk, danes pa ni več moderen! — Moderni berači. — Ali niste videli na vratih tablice, da je beračenje prepovedano? — Nisem, ker sem prišel skozi okno!

Letni kino Ideal

Novo Premiera!

Olga Čehova
Walter Janssen
Oskar Karlweis
Ursula Grabley

v sijajni Hermann Bahrovi šaloigri

KONCERT

Kako mora žena zopet osvojiti svojega nezvestega moža!

Ob 4., ½ 6., ½ 8. in 9. zvečer.

89

Roman

Norbert se je stisnil na nasprotni strani v kot in čakal. Manjkalo je še pet minut do desetih. Ker mu je šlo za to, da ugotovi, je-li anonimna obdolžitev utemeljena ali ne, je sklenil počakati do polnoči in če bi dotlej nihče ne prišel, bi imel v rokah dokaz, da je vojvodinja nedolžna.

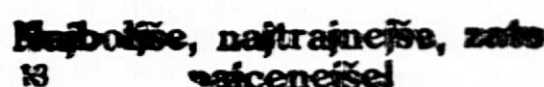
Zdaj ni bilo več dvoma... To je bil
ženin ljubček: vojvodinja ga je priča-

XVI.

bi bila dala za to, da bi mogla prenikati to usodno obljudbo! Toda bilo je že prepozno.

In ko je vojvodinja končno stopila na hodnik, je zagledala na stopnicah Georga, ki je hitel po stopnicah bled, tišeč roko na srce, da bi zaglušil silno utripanje.

je vzela žena kladivo in odšla na pokopališče, kjer je razbila kamenito ploščo, nagrobni spomenik in svetilko, rože pa potrgala in razmetala okrog groba. Občinstvo je sprajelo obsodbo bojevite vdove z velikim zadovoljstvom.

»Breda« žepni robci komad Din 2.—, beli in barvasti batist
žepni robci vezeni komad Din 6.—.

Vse drugo pohištvo se dobi najceneje. Sprejemajo se vsakovrstna naročila in popravila — pri mizarstvu »Sava«, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 18. 112/L.

250 DINARJEV DNEVNO
zaslužite z obiskovanjem lju-
di v Vašem kraju! — »Kos-
mos«, Ljubljana, poštni predal
št. 307. — Znamko za odgovor!

[illegible]

M. TREBAR, Ljubljana,
SV. PETRA CESTA ŠT. 6.

